

Hjørring Kommune

Tillæg til Miljøgodkendelse

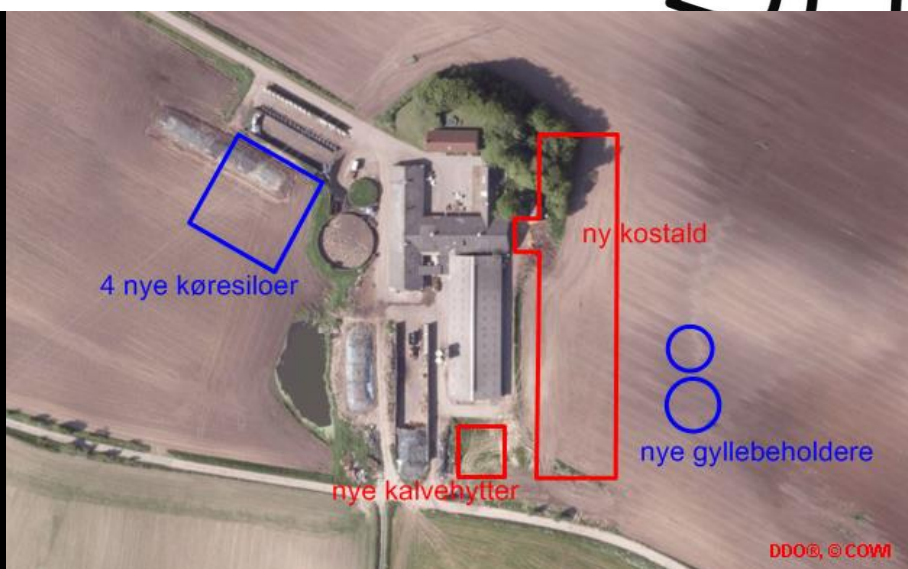
af kvægbruget på Morildvej 166, Tårs

- ombygning af kostald, opførelse af gyllebeholder samt nye aftalearealer.

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. december 2006
om miljøgodkendelse
mv. af husdyrbrug

Dato for gyldighed
19. oktober 2015

Teknik og Miljø
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk
09.17.18-P19-17-15

Indholdsfortegnelse

1.	Tillæggets omfang.....	3
1.1.	Resumé.....	3
1.2.	Offentlighed	4
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Gyldighed	4
1.5.	Meddelelsespligt.....	4
1.6.	Revurdering af tillægget til miljøgodkendelsen.....	5
1.7.	Tillæggets indhold og vurderinger.....	5
2.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
2.1.	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen.....	6
2.2.	Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	6
2.3.	Placering i landskabet	7
3.	Husdyrholdet og produktionsforhold	8
3.1.	Husdyrholdet og staldanlæg	8
4.	Gødningstyper og -håndtering	10
4.1.	Husdyrgødning	10
4.2.	Fosforindhold i husdyrgødningen.....	12
5.	Gener fra husdyrbrugets anlæg	12
5.1.	Lugt	12
5.2.	Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	13
5.3.	Transport.....	14
6.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	15
6.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	15
6.2.	Udbringningsarealer	17
6.3.	Fjord og hav	20
6.4.	Grundvand.....	20
7.	Bilag	21
Bilag 1.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre.....	21
Bilag 2.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	22
Bilag 3.	Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav	29
Bilag 4.	Høringssvar fra Frederikshavn Kommune.....	31
Bilag 5.	Oversigt over vilkår for ejendommen.....	34

1. TILLÆGGETS OMFANG

1.1. Resumé

Robertus Wilhelmus A M Peters, Morildvej 166, 9830 Tårs har ansøgt om et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse fra 1. november 2011. Tillægget gør det muligt at ændre den eksisterende kostald, opføre yderligere en gyllebeholder, samt at anvende nye aftalearealer som udbringningsarealer for husdyrgødning.

Tillægget til miljøgodkendelsen ændrer ikke på dyreholdets art eller samlede størrelse.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 25057120. Virksomheden skal placeres i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af tillæggets vilkår.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 4. juli 2015. Tillægget lægger sig til den eksisterende miljøgodkendelse til 1064,9 DE¹ fra den 1. november 2011.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler². Godkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Anlæggets beliggenhed i forhold til skel (*vilkår 2.2.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1.*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 4.1.1.*)
- Overdækning af gyllebeholder (*vilkår 4.1.2.*)
- Aftale med biogasanlæg (*vilkår 4.1.3.*)
- Støj (*vilkår 5.2.1.*)
- Vejadgang (*vilkår 5.3.1.*)

Nogle af vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for at gylle leveres til biogasanlæg, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelse af gylle.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne godkendelse.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

1.2. Offentlighed

Orientering om udkast til tillæg til miljøgodkendelse blev den 23. september 2015 udsendt til høring hos matrikulære naboer, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom følgende bemærkninger:

- Ønsket opmærksomhed omkring transport af gylle fra ejendommen via Skæggesholtvej.
- Øget belastning af Morildvej og Skæggesholtvej pga. øget transport til og fra ejendommen. Desuden gøres der opmærksom på at der vil komme yderligere både støv- og støjgener, at trafiksikkerheden i området forringes samt den øgede trafik vil have negativ betydning for ejendomsværdien for vedkommendes ejendom.

Bemærkningerne gav anledning til følgende justeringer af projektet: Vilkår omkring transport til og fra ejendommen Morildvej 166, skal ske via Morildvej, med undtagelse af transport til og fra arealer med direkte adgang til Skæggesholtvej.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. denne godkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 16. november 2015.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

1.4.1. Godkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejder er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt. *Vilkåret erstatter tidligere vilkår 1.4.1 i miljøgodkendelse af 01.11.2011.*

1.5. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

³ jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.6. Revurdering af tillægget til miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering af dette tillæg til miljøgodkendelse skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

1.7. Tillæggets indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1.

Dette tillæg knytter sig til den eksisterende miljøgodkendelse af 1. november 2011. Kommunen skal derfor som udgangspunkt kun vurdere de ændringer og tilføjelser, der ansøges om i forbindelse med tillægget. Vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse er således stadig gældende, med de ændringer der eventuelt fremgår af dette tillæg.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Technology).

BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU direktivets krav herom.

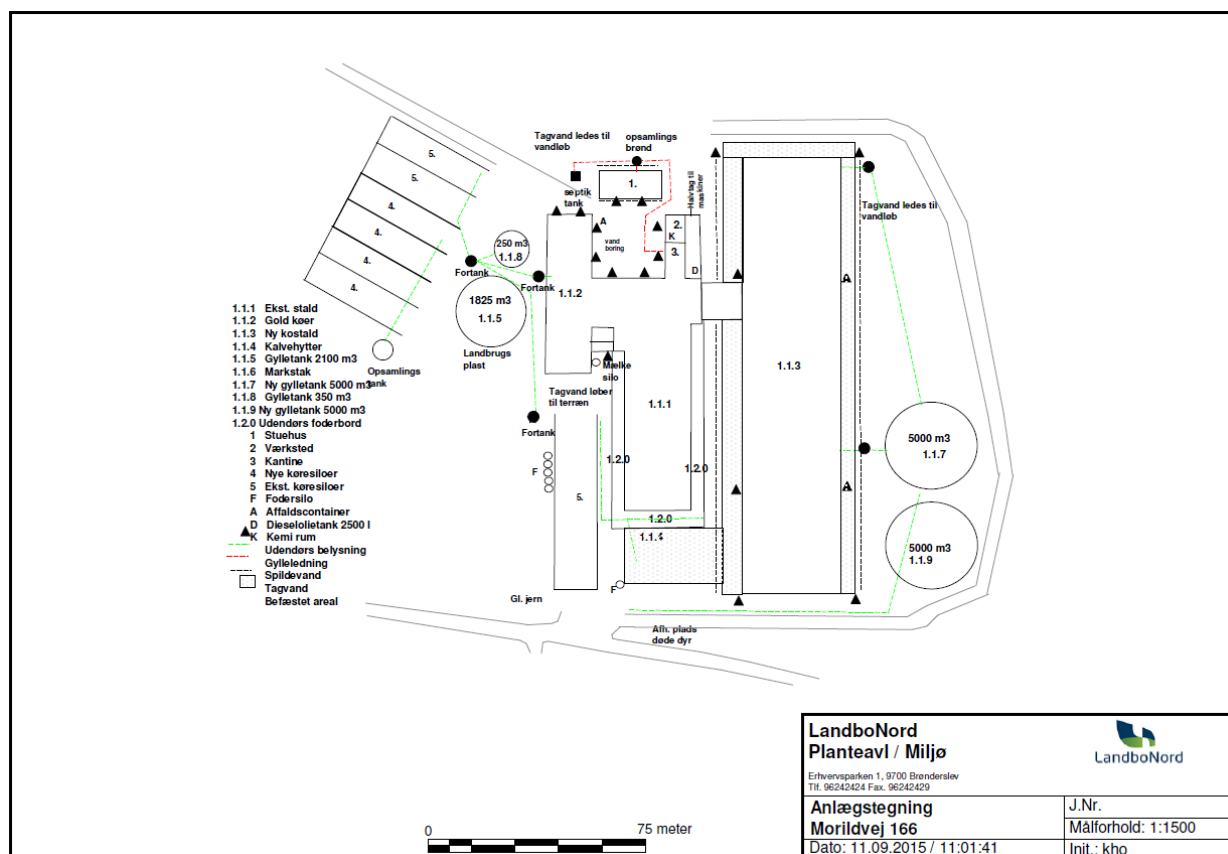
Der skal redegøres for BAT på følgende 3 områder: staldindretning, opbevaring/behandling af husdyrgødning samt udbringning af husdyrgødning.

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der er søgt om opførelse af ny gyllebeholder på 5.000 m³ i umiddelbar tilknytning til allerede godkendt nyt staldanlæg og gyllebeholder. Den nye gyllebeholders placering fremgår af nedenstående anlægstegning benævnt nr. 1.1.9. Samtidigt er der ansøgt om en ændring af den eksisterende kostald, nr. 1.1.1. på anlægstegningen. Ændringen vil medføre etablering af fast drænet gulv med skraber i kostalden og sand i sengebåsene. Antallet af sengebåse vil desuden øges i forbindelse med etablering af nyt udendørs foderbord, 1.2.0. på anlægstegningen.

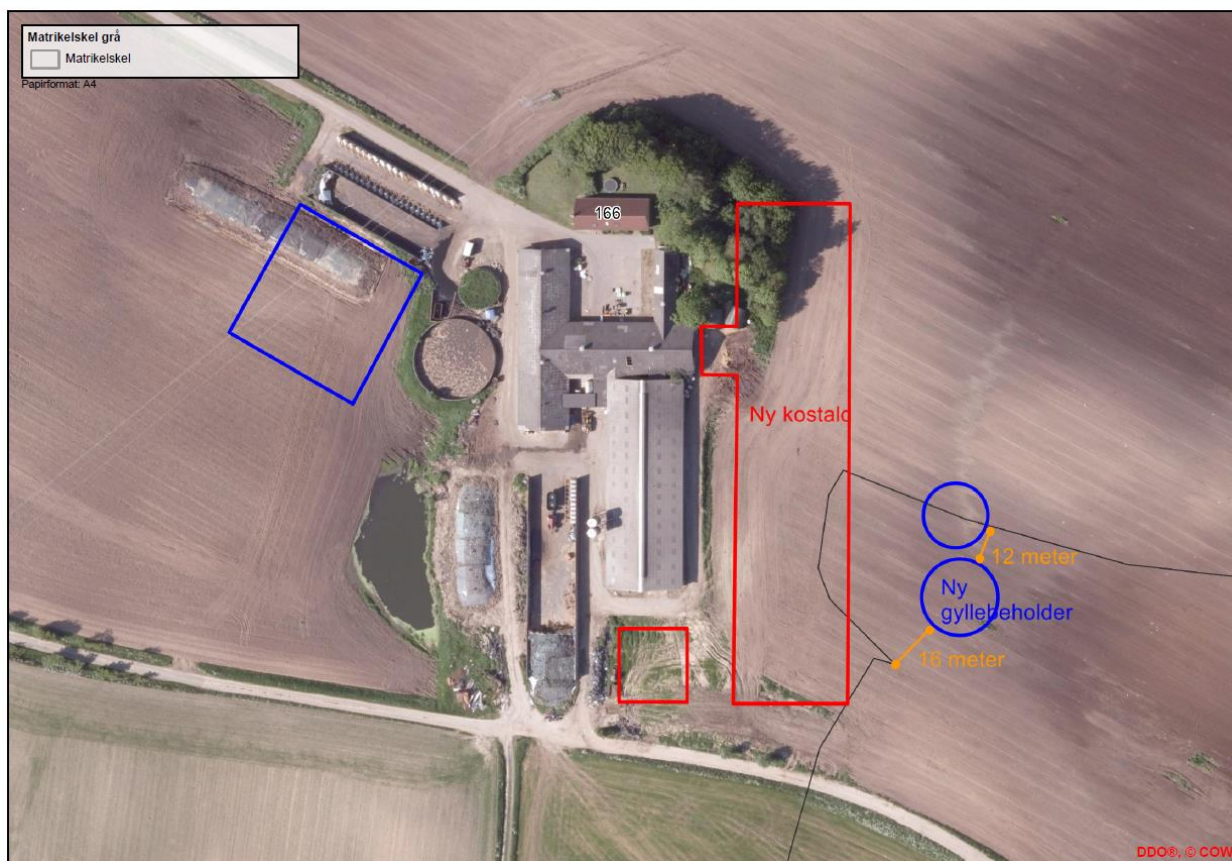
Anlægstegning

2.2. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Vilkår:

2.2.1. Det matrikulære arbejde med flytning af skellet mellem den ansøgte ejendom og nabo-ejendommen Skæggesholtvej 110, 9830 Tårs skal være afsluttet inden tillægget til miljøgodkendelsen udnyttes, således at afstandskravet på 30 meter til skel overholdes.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt på nær gældende afstandskrav på 30 meter fra naboskel til den projekterede gyllebeholder. Her bliver afstanden henholdsvis ca. 16 meter mod sydvest og ca. 12 meter mod nord, som det ses af ovenstående kort, hvor skellet er angivet med grå linje. Ansøger ejer selv naboejendommen. Ansøger har tilkendegivet, at afstandskravet på 30 meter til skel løses ved at skellet flyttes.

2.3. Placering i landskabet

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) i området, hvor husdyrbruget er placeret.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	DE
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.1		248	330,67
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3.		443	590,67
Malkeko, tung race, Bindestald med grebning	1.1.2.		44	58,67
Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2.		15	20
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3.	24 - 26 mdr	30	18,38
Tyrekælv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.4.	40 - 90 kg	375	12,25
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.4.	0 - 6 mdr	120	32,43
Dyreenheder i alt				1063,07

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunen vurderer endvidere med udgangspunkt i Miljøstyrelsens "Notat⁴ vedr. ammoniak-emission krav i malkestalde", at ansøger kan vælge en anden gulvløsning, end den der er oplyst, uden krav om tillæg eller ny godkendelse. Det er dog en betingelse at der ændres til en af de 8 gulvløsninger, der fremgår af notatet, idet de alle har et emissionsniveau på ≤ 4 %.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag vedr. staldindretning frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

⁴http://mst.dk/media/mst/66774/Notat_DK_MST_Glatte_Gulve1.pdf

Kommunen har foretaget denne beregning af BAT-niveauet for produktionen:

	Antal årssdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	Kg N/år
Malkekøer i ombygget kostald	248	7,15	1.772
Malkekøer i ny kostald	443	6,62	2.933
Kvier i ny stald	30	5,13	154
Malkekøer i eksisterende bindestald	44	9,8	431
Malkekøer i eks. dybstrøelsesstald	15	10,04	151
Småkalve i kalvehytter	120	1,89	227
Tyrekalve i kalvehytter	375	0,18	66
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være			5.734

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der vil være en emission fra den ansøgte produktion på 5.780,49 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi med 46 kg N/år. Ansøger har derfor undersøgt mulige tekniske tiltag, der kunne foretages på bedriften. Ansøgers vurderinger og beregninger fremgår af følgende (med kursiv):

Der er taget udgangspunkt i de økonomiske forudsætninger, der er specificeret i Niras' "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier", de nye teknologiudredninger vedr. skrabere og fast gulve i kvægstalde og de bagvedliggende økonomiske baggrundsnotater samt konkrete pristilbud til kunder.

I de eksisterende bygninger er der regnet med en 10 års afskrivningsperiode for miljøtiltagene. I "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik – gyllebaserede staldsystemer for kvæg" er det specificeret, at omkostninger over 100 kr./kg reduceret N ikke kan være BAT, samt at meromkostningerne for landmanden forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige 1 % af omkostninger, svarende til 200-220 kr. pr. årsko.

I den indsendte ansøgning er gjort mange tiltag for at leve op til BAT. Den nye stald etableres med fast, drænet gulv ligesom den eksisterende kostald får ændret gulv fra spaltegulv til fast, drænet gulv. Den allerede godkendte gyllebeholder etableres med overdækning.

Det vil således ikke være muligt at få effekt af et forsøringsanlæg efter denne ændring, hvorfor der ikke er regnet på en sådan investering.

Det eneste yderligere tiltag, der er praktisk muligt er derfor etablering af overdækning på den seneste ansøgte gyllebeholder.

Tiltag	Ammoniak-tab	Effekt	Pris	Årlig omkostning	Værdi af sparet N	Årlig netto-omkostning:	Pris pr kg reduceret N
Indsendt ansøgning	5.780						
Overdækning af ny gyllebeholder	5.469	311	230.000	44.500	1.866	42.634	137

Etablering af overdækning på den nye ekstra gyllebeholder på 5000 m³

I denne beregning er der regnet på indkøb af overdækning til den ekstra gyllebeholder på 5000 m³.

Med udgangspunkt i "Forudsætning for de økonomiske beregninger for overdækning" beregnes den årlige omkostning pr. kg reduceret N til 137 kr. Dette tiltag betragtes derfor ikke som BAT.

Beregninger viser et Ammoniakemissionsniveau på 5.734 kg N, mens ansøgningen viser et niveau på 5.780 kg N.

Samlet konklusion

Med udgangspunkt i ovenstående beregninger konkluderer ansøger, at tiltag udover de allerede anvendte i ansøgningen ikke vil være økonomiske proportionale i forhold til den miljøeffekt der opnås.

Det er dermed vores vurdering, at BAT-niveauet for denne ejendom overholdes.

Kommunen accepterer ansøgers vurdering af omkostningerne ved den undersøgte, alternative BAT-mulighed. Der skal være proportionalitet mellem omkostninger og den opnåede effekt på ammoniakfordampningen. Ifølge Miljøstyrelsens BAT-vejledning kan en omkostning på over 100 kr pr. kg reduceret kvælstof ikke være BAT.

Kommunen vurderer dermed, at der ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere BAT-tiltag.

4. GØDNINGSTYPER OG -HÅNDTERING

4.1. Husdyrgødning

Vilkår:

4.1.1. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

4.1.2. Der skal etableres fast overdækning på mindst den først opførte af de to 5.000 m³ store gyllebeholdere. Vilkåret erstatter tidligere vilkår 5.2.2. i miljøgodkendelse af 01.11.2011.

4.1.3. Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 482,05 DE. Aftalen skal kunne fremvises, når Kommunen forlanger det. Vilkåret erstatter tidligere vilkår 5.2.1. i miljøgodkendelse af 01.11.2011.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er på samme måde at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er kvæggylle, dybstrøelse, fast gødning samt ajle. Der produceres i alt på ejendommen 8.960 tons flydende gødning og 979 tons dybstrøelse pr. år. Ejendommen drives imidlertid sammen med flere andre ejendomme under det samme CVR-nummer (virksomhedsnummer). Husdyrgodkendelsesloven kræver da, at alle arealer under CVR-nummeret skal omfattes af tillægget til miljøgodkendelse. Dette kræver, at den samlede mængde af produceret husdyrgødning gøres op og indgår i ansøgningssystemets beregninger af udbringningsarealernes belastning med kvælstof og fosfor.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion og afsætning af DE på ejendommen, ligesom der redegøres nærmere for den flydende husdyrgødning og dennes håndtering. Forholdene omkring den faste husdyrgødning er beskrevet i, og uændrede i forhold til miljøgodkendelsen af 1. november 2011.

Regnskab for husdyrgødning	DE
Kvæggylle produceret på ejendommen	939,71
Dybstrøelse produceret på ejendommen	64,68
Fast gødning produceret på ejendommen	31,46
Ajle produceret på ejendommen	27,20
Kvæggylle afsat til ejendommen Tidemandsholmsvej 80	- 95,00
Kvæggylle afsat til ejendommen Koldbromøllevej 21	- 70,00
Kvæggylle afsat til biogasanlæg	- 482,05
I alt (til udspredning på ejede og forpagtede arealer)	416

I følge ejendommens miljøgodkendelse fra den 1. november 2011 afsnit 5.1. er den årlige produktion af flydende gødning 8.960 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholderne uden overdækning. Ifølge ejendommens miljøgodkendelse fra den 1. november 2011 er der en opbevaringskapacitet på 7.075 m³ fordelt på tre gyllebeholdere, hvoraf de to er opført. Sammen med den ansøgte gyllebeholder giver dette en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 12.075 m³, hvilket svarer til 16,2 måneders opbevaring.

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Eksisterende gyllebeholder	1.1.5	1990	1.825	Flydelag
Eksisterende gyllebeholder	1.1.8	1975	250	Flydelag
Ny gyllebeholder	1.1.7	-	5.000	Fast
Ny gyllebeholder i dette tillæg	1.1.9	-	5.000	Flydelag
I alt			12.075	

Placeringen af gyllebeholderne på ejendommen fremgår af oversigtstegningen i Bilag 1.

Vilkåret vedr. overdækning er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det niveau, der omtales i henholdsvis afsnit 3.1. "Husdyrholdet og staldanlæg" og afsnit 6.1. "Ammoniakfordampning og naturområder". Overdækningen vil desuden reducere lugtemission til omgivelserne.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderer kommunen at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4.2. Fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargin i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

5. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

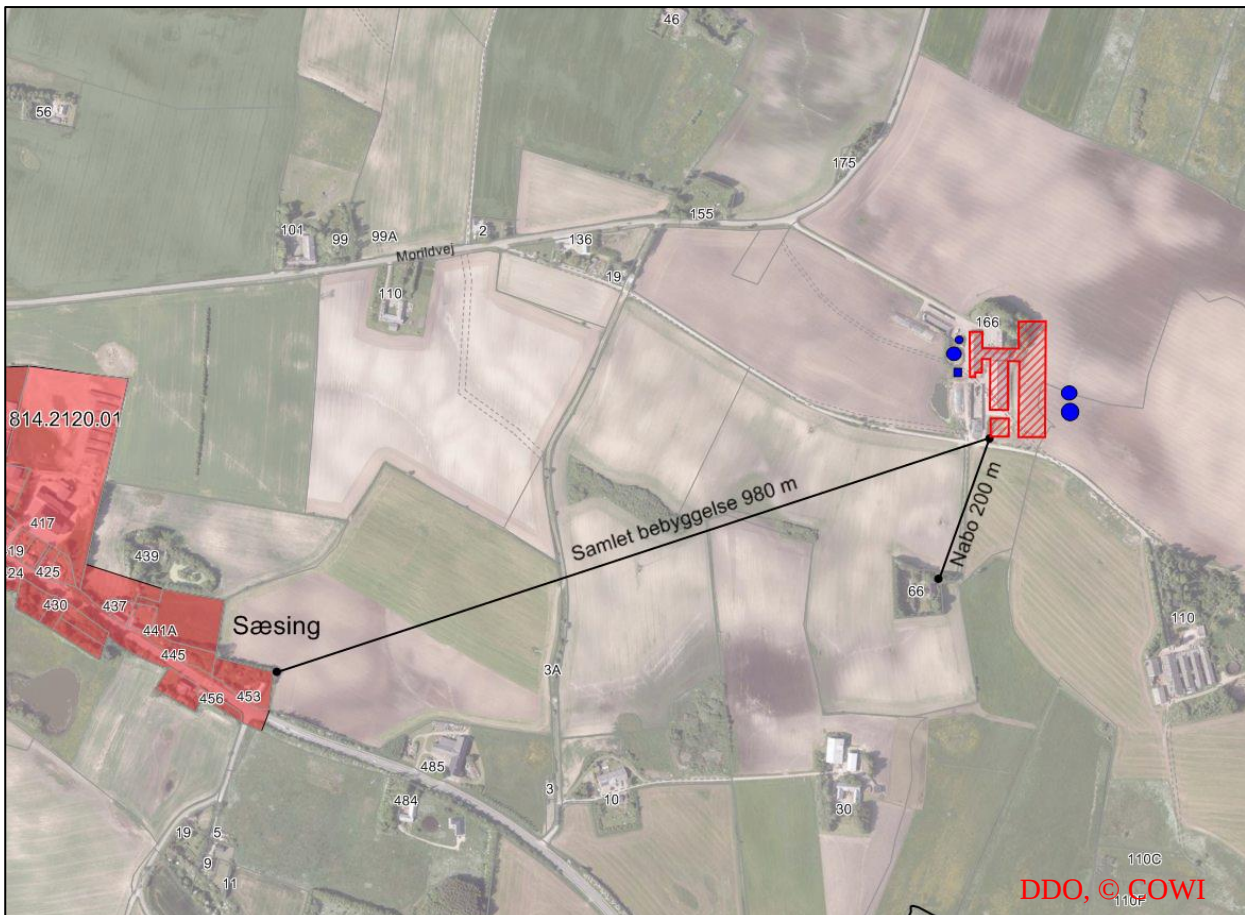
5.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til hver områdetype.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone	727	Ca. 2630
Samlet bebyggelse	524	Ca. 980
Enkelt bolig	146	Ca. 200

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrense, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet udfra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste nabo samt samlede bebyggelse ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste nabo samt samlet bebyggelse

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbi-
drag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbe-
varing på anden ejendom.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengø-
ring og staldhygiejne.

5.2. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

Vilkår:

- 5.2.1. Støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværldi	22-07	-	55

Støjkilder på ejendommen er malkeanlæg, foderanlæg, gyllepumper, højtryksrenser, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Desuden kan indblæsning af foder give anledning til støj.

Malkeanlægget kører tre gange dagligt. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette.

Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken.

Stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne. Der er begrænset støj i forbindelse med flytning og transport af dyr. Gyllepumper kører ca. 1 gang om ugen.

De væsentligste støvkilder på ejendommen er håndtering af halm til strøelse samt håndtering af foder.

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen. Der er timer på udendørs belysning. Der er sensorer på enkelte af den udendørs belysning hvilket reducerer elforbruget til lys. Der anvendes lavenergi-belysning. I staldafsnittene slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

5.3. Transport

Vilkår:

5.3.1. Transport af foder og husdyrgødning til og fra ejendommen skal ske via indkørsel fra Morildvej 166. Transport til og fra arealerne med direkte vejadgang til Skæggesholtvej, kan dog ske via ejendommens vejadgang til Skæggesholtvej.

I tillægget til miljøgodkendelse skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og afhentning af mælk samt gylletransporter sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Ansøger har oplyst at al tung transport sker via vejadgangen, Morildvej 166, med undtagelse af transport til og fra de arealer der har vejadgang direkte til Skæggesholtvej.

Kommunen vurderer, at vilkåret om vejadgang vil beskytte beboere i området imod de støj- og støvgener der kan være forbundet med øget transport via grusvejen Skæggesholtvej.

Det er desuden kommunens vurdering at vejadgangen Morildvej 166 har gode oversigtsforhold, ligesom der ikke ligger nabobeboelse lige op ad denne.

Kommunen vurderer derfor samlet at transport til og fra ejendommen med det stillede vilkår, ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne.

6. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

6.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af etableringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2011 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget, vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2011⁵.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 2.316 kg N/år ved godkendelsen i 2011 og 5.780 kg N/år i ansøgt drift. Etableringen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 3.465 kg N/år.

I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur), eller naturområder omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur) men flere mindre overdrev og moser beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 1 udvalgt naturpunkt i Hjørring Kommune er beregnet til 2,7 kg N/ha per år, hvilket er over afskæringskriteriet på 1,0 kg. Hjørring Kommune vurderer, at dette ikke vil medføre en tilstandsændring, da baggrundsbelastningen og merbelastningen samlet er mindre end den vurderede tålegrænse for området.

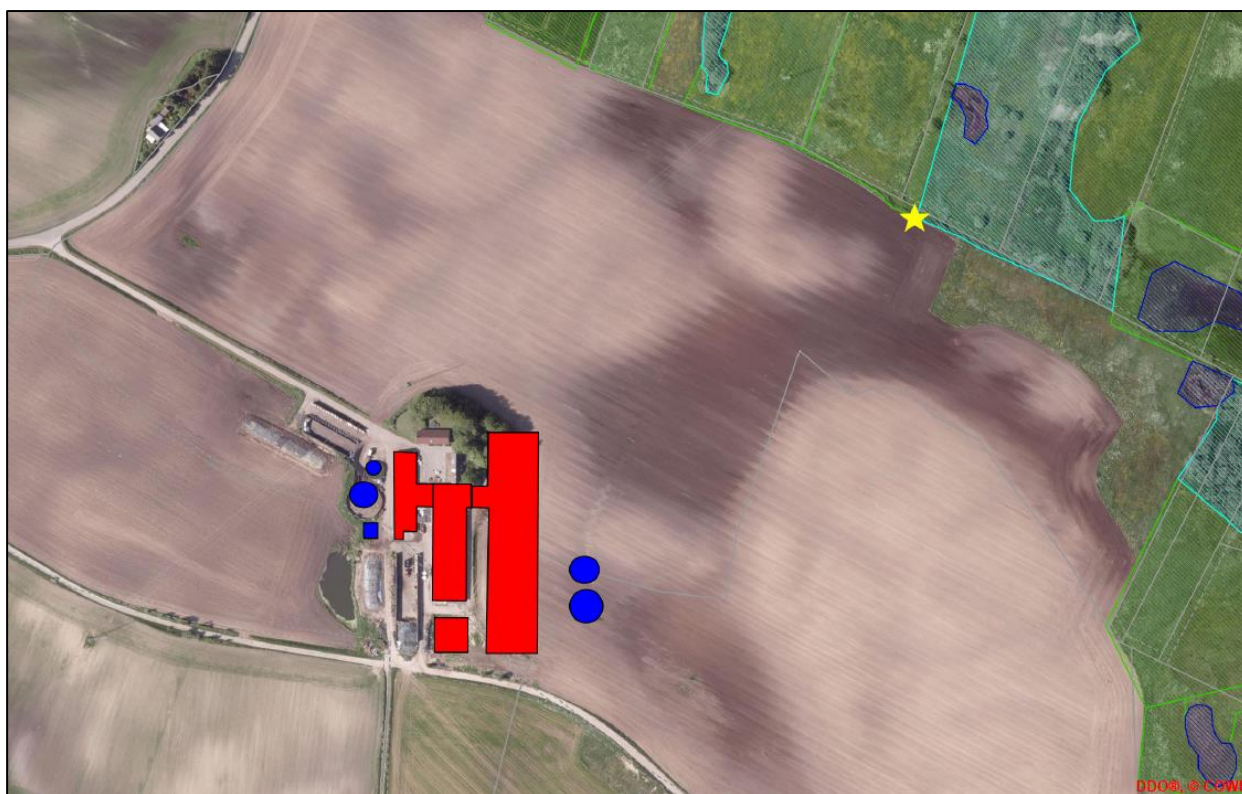
Kommunen vurderer, at etableringen:

- vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer, se afsnit 6.2. "Udbringningsarealer" herunder.

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 2.

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede etablering kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

⁵ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 (gul stjerne).

6.2. Udbringningsarealer

Til bedriften hører 180,99 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Arealerne er ifølge ansøger fratrasket eventuelle randzoner. De ejede og forpagtede arealer modtager gylle fra op til 2,3 DE/ha, og er allerede godkendt i miljøgodkendelsen fra 1. november 2011, med de vilkår der er angivet i denne, hvorfor disse arealer ikke vurderes i dette tillæg.

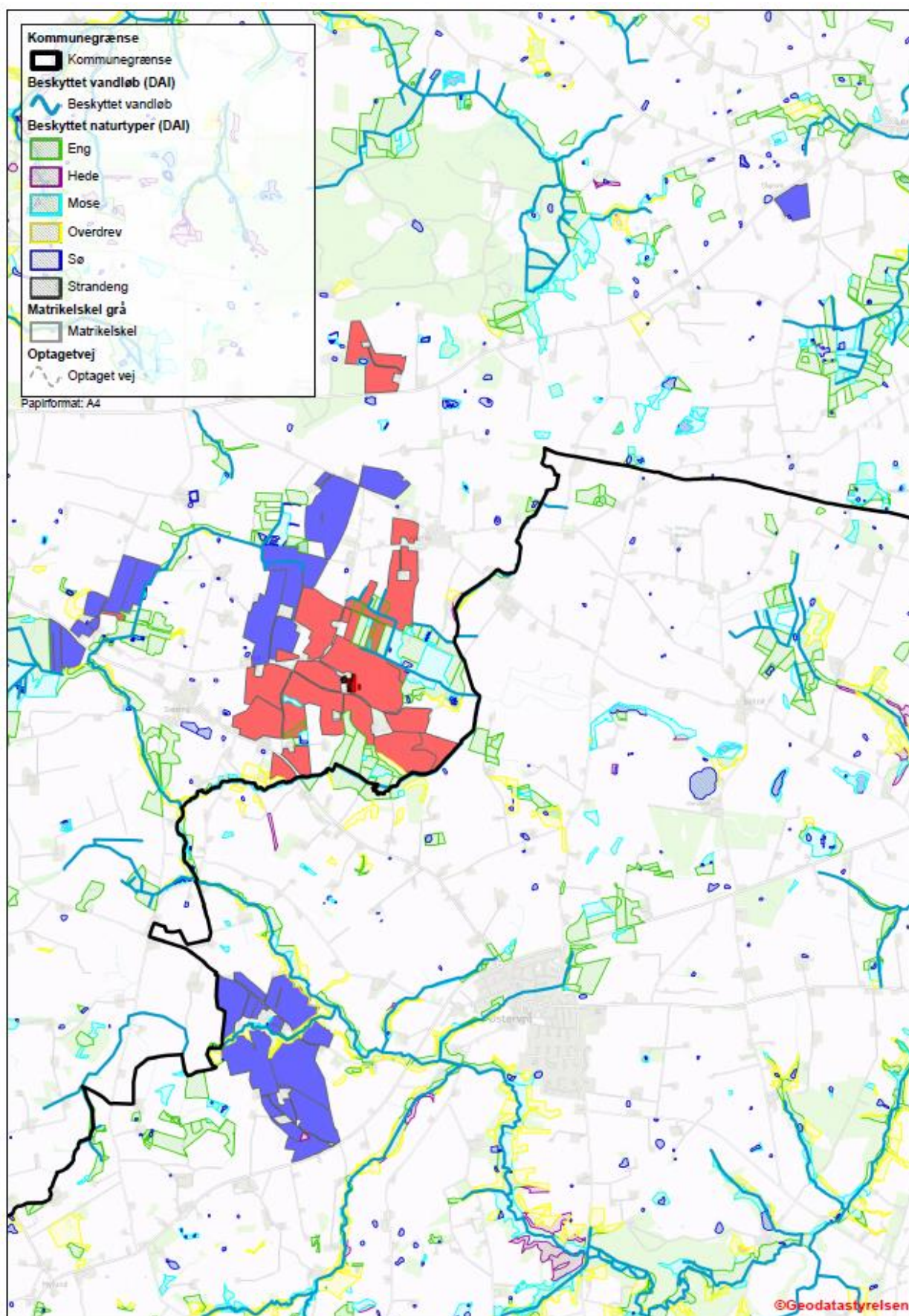
Samtidig indgår der med dette tillæg 186,55 ha udspretningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand, i form af to gylleaftaler. Ifølge husdyrlovens § 16 stk. 2 kan aftalearealer ikke indgå i en godkendelse, hvis det vurderes, at afsætning af husdyrgødning på disse vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Der kan nemlig ikke stilles de nødvendige vilkår til driften af arealerne i godkendelsen, fordi arealerne ejes af en anden person. Sådanne arealer skal i stedet have en særskilt § 16-godkendelse, som ejeren af arealet skal anmode om.

Der er aftalearealer beliggende i både Frederikshavn Kommune og Hjørring Kommune, hvorfor Frederikshavn Kommune har vurderet en del af arealerne i forhold til påvirkningen af grundvand, søer, vandløb og natur (bilag 4), hvorimod påvirkningen af hav og fjord er foretaget samlet af Hjørring Kommune for alle aftalearealerne.

Kommunernes samlede vurdering er, at aftalearealernes påvirkning på omgivelserne, herunder udvaskningen til Kattegat (se vurderingen i afsnit 6.3. "Fjord og hav") ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Der er således ikke behov for at stille vilkår til driften af aftalearealerne, og kommunen har vurderet, at de kan indgå i godkendelsen, uden at der udarbejdes en særskilt § 16 areal-godkendelse jf. husdyrloven.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånar, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Udbringningsarealerne beliggenhed, hvor de blå er aftalearealerne mens de røde er de allerede godkendte ejede og forpagtede arealer

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3. Fjord og hav

Alle aftalearealer i den ansøgte bedrift afvander til Nordlige Kattegat. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Den detaljerede vurdering ses i bilag 4.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. Det nordlige Kattegat omfatter flere habitatområder.

Vurderingen er, at bidraget med kvælstof og fosfor fra den ansøgte bedrift i sig selv ligger langt under det afskæringskriterium, som Miljøstyrelsen fastsætter som grænsen for væsentlighed.

Husdyrtrykket i det aktuelle opland har ikke været stigende i perioden 2007 til 2014. Det er derfor kommunens vurdering, at heller ikke projektet i kumulation med andre projekter eller aktiviteter kan medføre skadevirkning på habitatområderne i vandoplandet.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

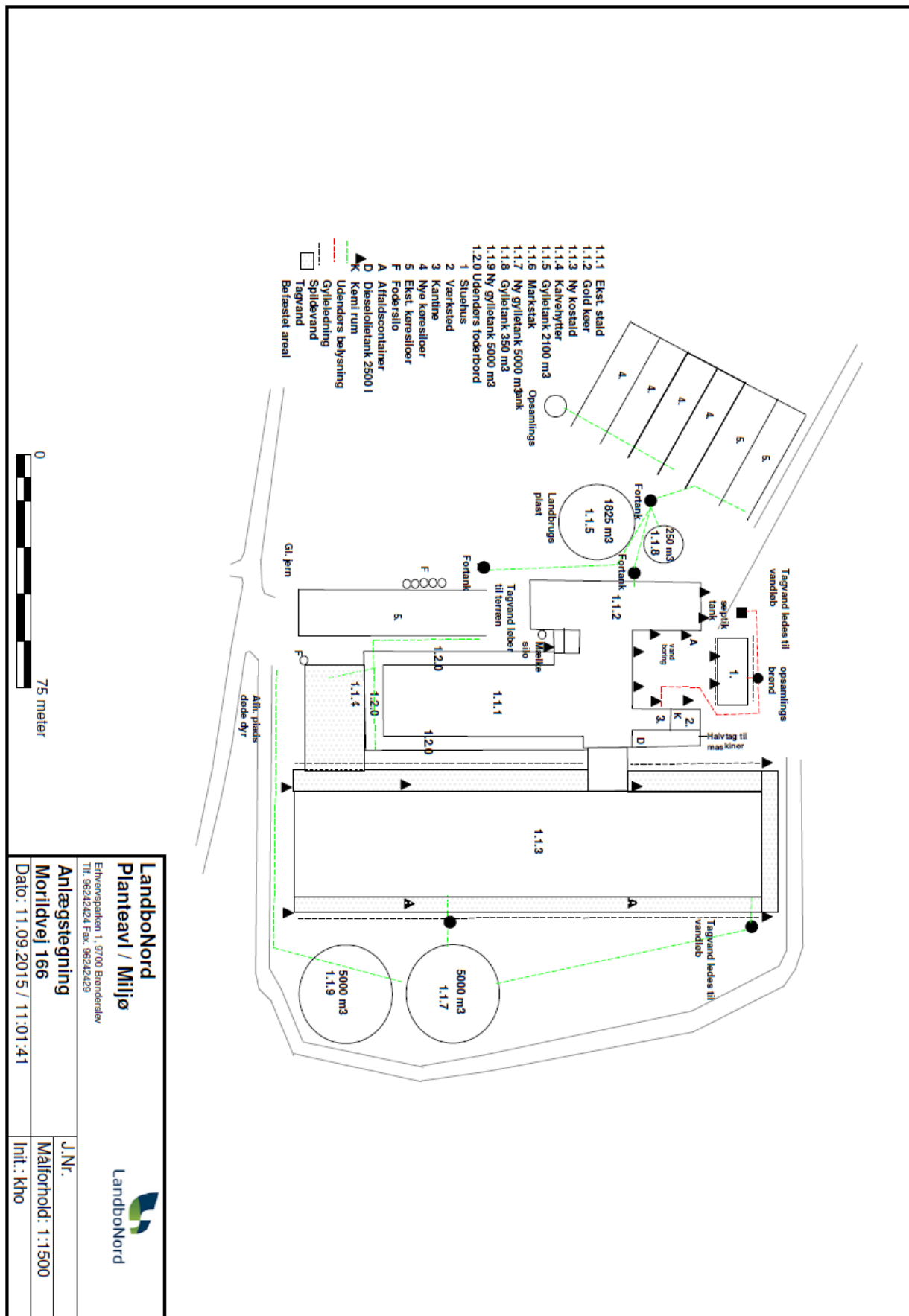
Det er kommunens vurdering, at der samlet set ikke er tale om en øget påvirkning som følge af projektet. I forhold til det marine opland er der derfor ikke behov for at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen eller fosforbalancen udover de generelle regler.

6.4. Grundvand

Ingen af aftalearealerne der fremgår af dette tillæg er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler. Ligeledes er der ingen udbringningsarealer i indvindingsopland til vandværker.

7. BILAG

Bilag 1. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med ændringen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁶. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁷. Endvidere har Kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁸. Herefter har Kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne⁹.

Kommunens vurdering af ændringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2011 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget og vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2011¹⁰.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹¹.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹².

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammen-

⁶ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

¹¹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹² Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

sætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 2.315,53 kg N/år i nudrift og 5.780,49 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 3.464,96 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der ligger omkring 6,5 km syd for driftsbygningerne.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

Nærmeste kategori 2-natur er et overdrev beliggende over 1 km syd for ejendommen, hvorfor der ikke er lavet beregninger herpå.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev, moser og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha per år, men kan dog efter konkret vurdering tillade mere end 1 kg N/ha per år.

Naturpunkt 1:

En mose på ca. 2,7 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Mosen er beliggende i et større, lavtliggende område præget af enge og moser. I moseområdet er blandt andet registreret 10 positivarter af planter, men er præget af tilgroning med høje næringskrævende stauder og gråpil, fremgår det af besigtigelsen fra 11. oktober 2010. Området indgår i en våd økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013 ligesom området er udpeget som et særligt bevaringsværdigt landskab.

Naturpunktet har ifølge besigtigelsen en moderat naturtilstand og tålegrænsen for arealet vurderes derfor at ligge omkring 20 kg N/ha per år, hvilket er et middelniveau for naturtypen. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,9 kg N/ha per år og tålegrænsen for arealet er derfor ikke overskredet ved den generelle belastning alene. Kommunen vurderer på denne baggrund, at merbelastningen i naturpunkt 1 ikke må overstige 7,1 kg N/ha per år, da en højere belastning vil kunne give anledning til tilstandsændringer i § 3- området.

Ved ændringen tilføres yderligere 2,7 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den acceptable merbelastning på 7,1 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller aftalearealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odder *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 2 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Tillægget omfatter aftalearealer beliggende i både Frederikshavn Kommune og Hjørring Kommune. Frederikshavn Kommune har vurderet og udtalt sig omkring arealerne beliggende i Frederikshavn Kommune, hvilket fremgår af bilag 4.

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der ligger omkring 2,5 km syd for udbringningsarealerne beliggende i Frederikshavn Kommune. Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke vil være til ugunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Øvrig beskyttet natur

Aftalearealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder (Fig. 2-5). Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som Spidssnudet frø, Løg-frø, Strandtudse, Stor vandsalamander, Markfirben, Odder og arter af Flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgt naturpunkt.

Naturpunkt	1
Naturtype	Mose
Natur-kategori	3
Naturkvalitet	Moderat
Vurderingsmetode*	B
Tålegrænse (kg N/ha per år)	20
Baggrundsbelastning (2015) (kg N/ha per år)	12,9
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	2,7
Tilladelig merdeposition indenfor tålegrænsen (kg N/ha per år)	7,1
Afstand fra stald og lager til naturpunkt^ (m)	300
Besigtiget (dato)	11-10-2010
Planstatus	Økologisk forbindelse samt særligt bevaringsværdigt landskab.

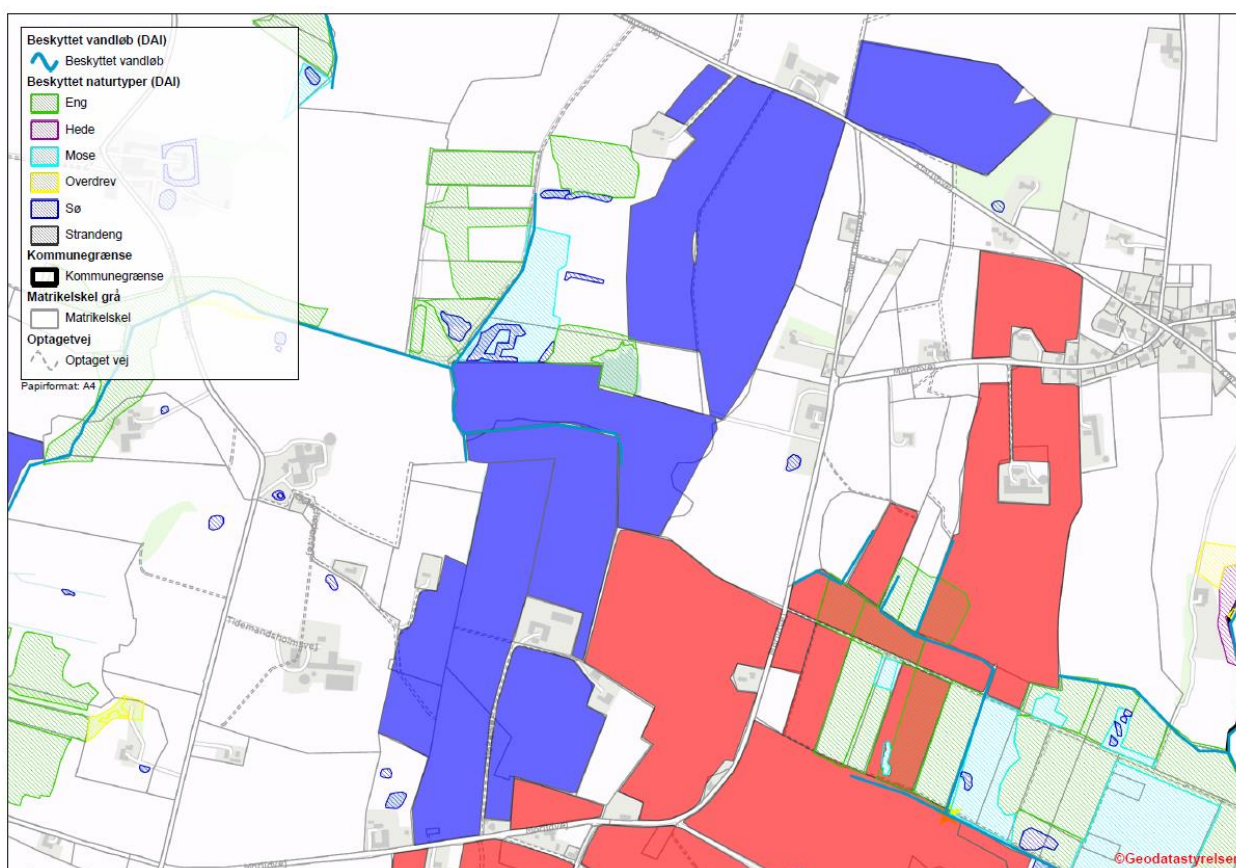
*Vurderingen er foretaget ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.).

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald til naturpunktet.

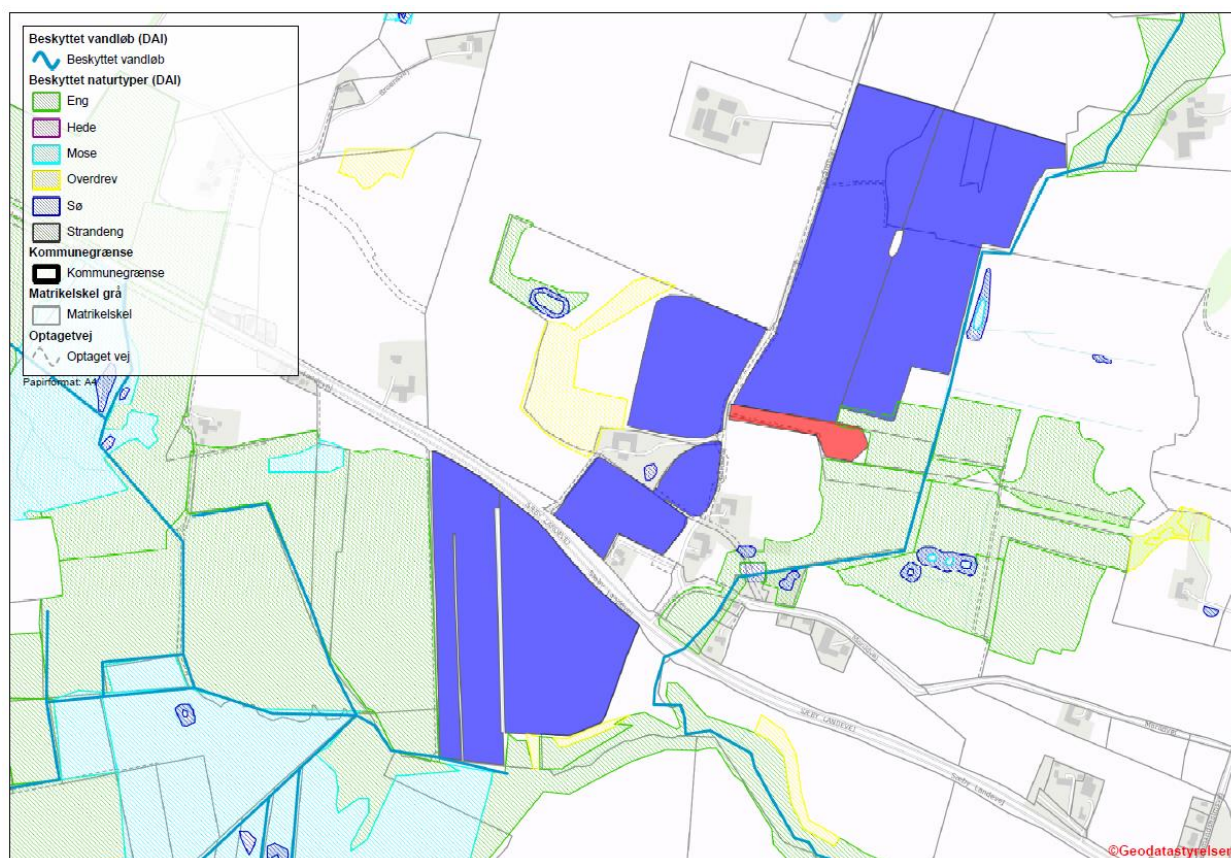
Tabel II. Registrerede arter for mose.

Naturpunkt	1
Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)	Kær-dueurt, Græsbladet fladstjerne, Sump-kællingetand, Eng-nellikerod, Dynd-padderok, Mose-krybstjerne, Sump-snerre, Næb-star, Kær-tidsel, Brøndsel sp..
Alm. typiske arter	Liden andemad, Alm. kortkapsel, Mose-bunke, Bredbladet dunhammer, Fløjls-græs, Kryb-hvene, Alm. mjødukt, Bittersød natskygge, Alm. røllike, Engrørhvene, Lyse-siv, Rød svingel, Høj sødgræs, Tagrør, Kål-tidsel, Gåse-potentil.
Problemarter	Vild kørvel, Stor nælde, Grå-pil, Lav ranunkel, Kruset skræppe, Burre-snerre, Alm. fuglegræs.
Øvrige arter	Hanekro sp., Bølget krybstjerne, Alm. skebladmos.

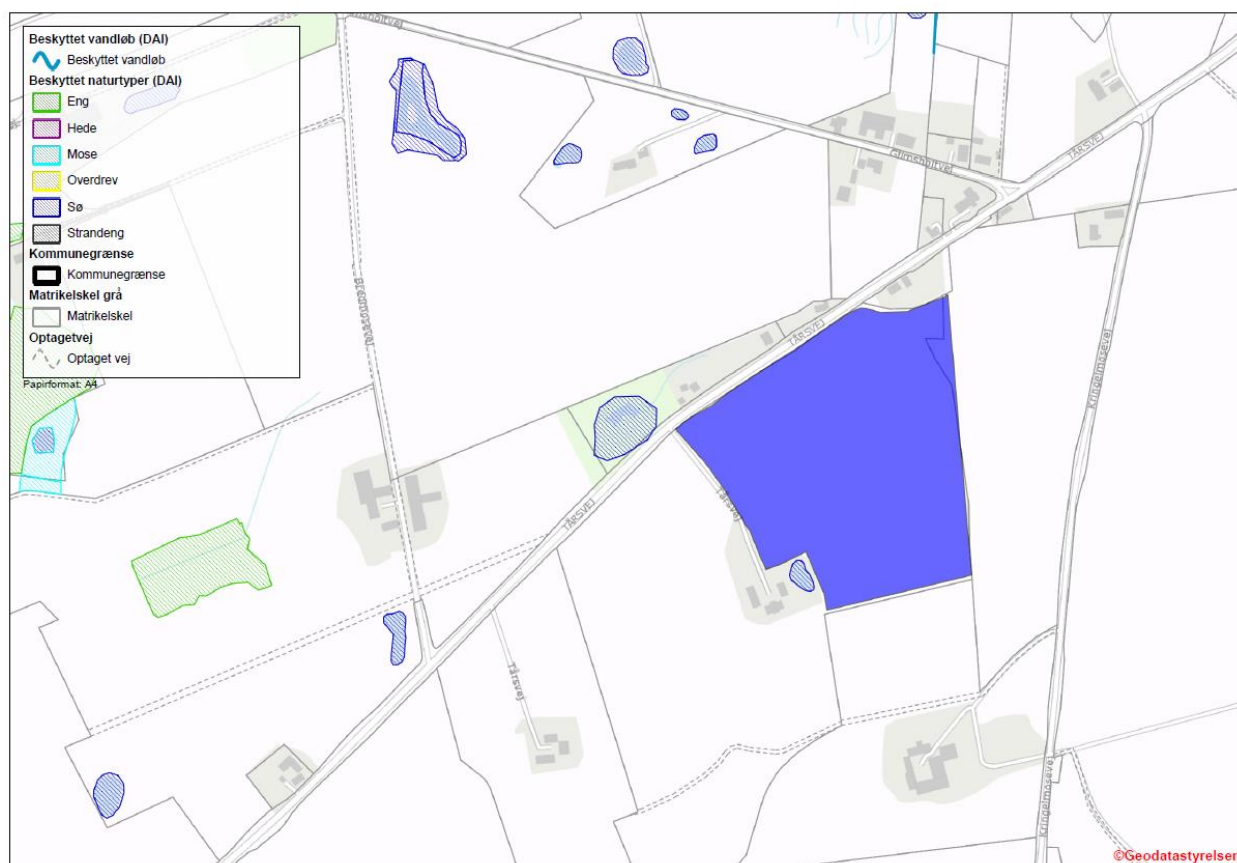
Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 (gul stjerne).

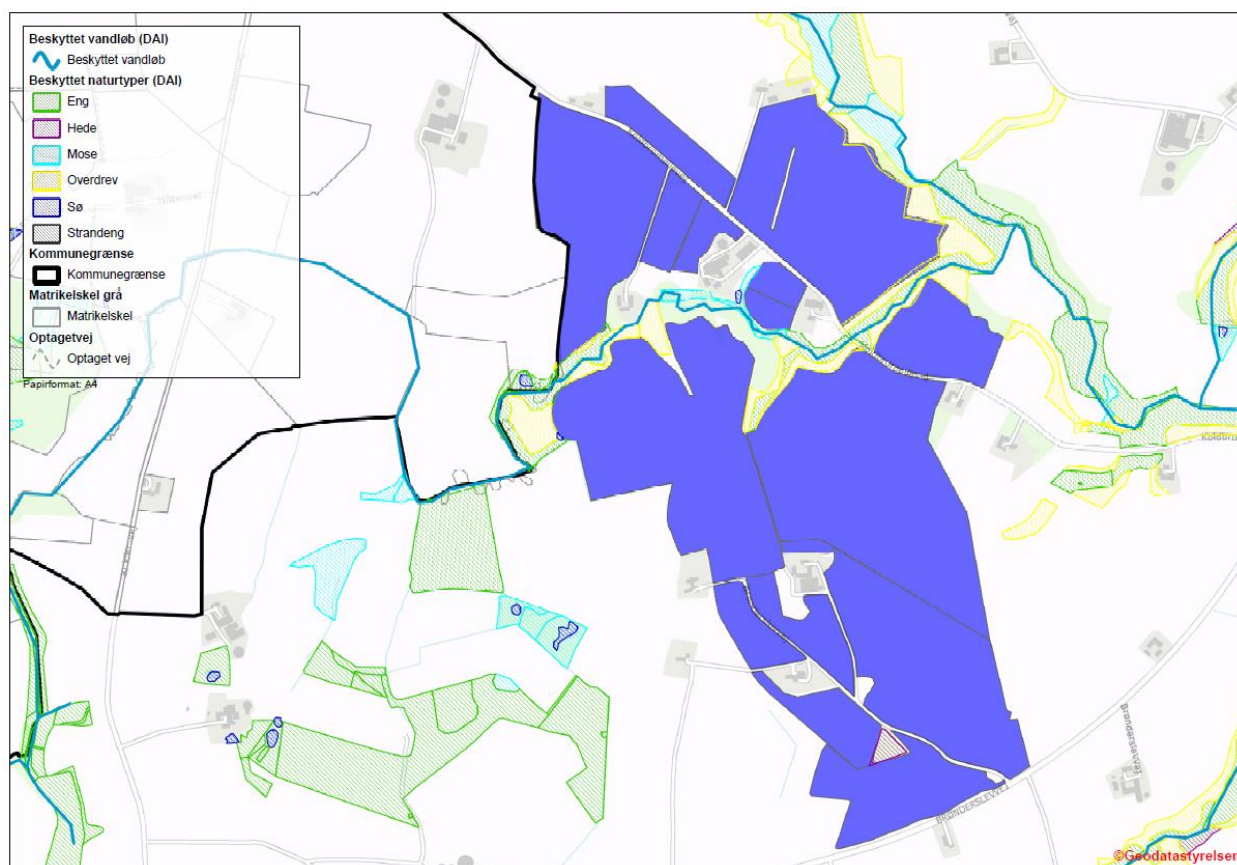
Figur 2. Udbringningsarealerne beliggende i tilknytning til egne arealer (røde), i forhold til beskyttede naturtyper og beskyttede vandløb.

Figur 3. Udbringningsarealerne nordøst for Sæsing i forhold til beskyttede naturtyper og beskyttede vandløb.

Figur 4. Udbringningsarealet ved Tårsvej nær Lendum i forhold til beskyttede naturtyper.

Figur 5. Udbringningsarealerne i Frederikshavn Kommune forhold til beskyttede naturtyper og beskyttede vandløb.

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Nordlige Kattegat. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof og fosfor fra oplandet vil kunne medføre en merbelastning af det kystnære habitatområde "Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord" (Habitatområde nr. 14) og Natura 2000 området "Hirsholmene og Elling Ås udløb" (Habitatområde nr. 4). Ifølge Natura 2000-basisanalysen for Hirsholmene og Elling Ås udløb er det marine miljø i Kattegat påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer på grund af strømforholdene.

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for habitatområderne.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager, ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof-/fosfor-udvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 % hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Nordlige Kattegat, kaldes i Miljøstyrelsen opgørelse over dyretryk for "Nordlige Kattegat" og "Læsø", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland der i vandplanen betegnes Nordlige Kattegat. I udpegningsgrundlaget for habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (H14) indgår marine naturtyper, der kan karakteriseres som lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Det drejer sig om flodmundinger (naturtype nr. 1130), kystlaguner og strandsøer (naturtype nr. 1150) og større lavvandede bugter og vige (naturtype nr. 1160). Der kan være tvivl om, hvorvidt vandområdet skal karakteriseres som "et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret". Af hensyn til forsig-tighedsprincippet, har Hjørring Kommune valgt, at næringsstofudvaskningen fra det konkrete projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede udvaskning, jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Oplandet til Nordlige Kattegat og Læsø har et samlet areal på 138.765 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til det Nordlige Kattegat 1.559 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹³ fra et ansøgt projekt udgøre 21,83 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 2.425 ha, i et område med en reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 80,4 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra det ansøgte udgøre ca. 800 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 10.000 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Nordlige Kattegat" og "Læsø" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 74.712 til 71.178.

Kommunen vurderer, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Nordlige Kattegat, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Kattegat som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹⁴. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

Det er i habitatvurderingen ovenfor ligeledes godtgjort, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter.

¹³ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

¹⁴ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen

Bilag 4. Høringssvar fra Frederikshavn Kommune

Hjørring Kommune

Att. Anders Rahbek Jensen

Via arj@hjoerring.dk**Frederikshavn Kommune**

Rådhus Allé 100

9900 Frederikshavn

Tel.: +45 98 45 50 00

post@frederikshavn.dkwww.frederikshavn.dk

CVR-nr. 29189498

Høringssvar vedr. udbringningsarealer i Frederikshavn Kommune**Dato: 28. august 2015****Center for Teknik og Miljø**

Hjørring Kommune anmodede i mail af 24. august 2015 Frederikshavn Kommune om en udtalelse vedrørende udbringningsarealer hørende til husdyrbruget Morildvej 166, 9830 Tårs. Husdyrbruget har søgt om tillæg til deres gældende miljøgodkendelse efter Husdyrbrugsloven.

Sagsnummer: 15/23223

Sagsbehandler:

Anne Marie Henriksen

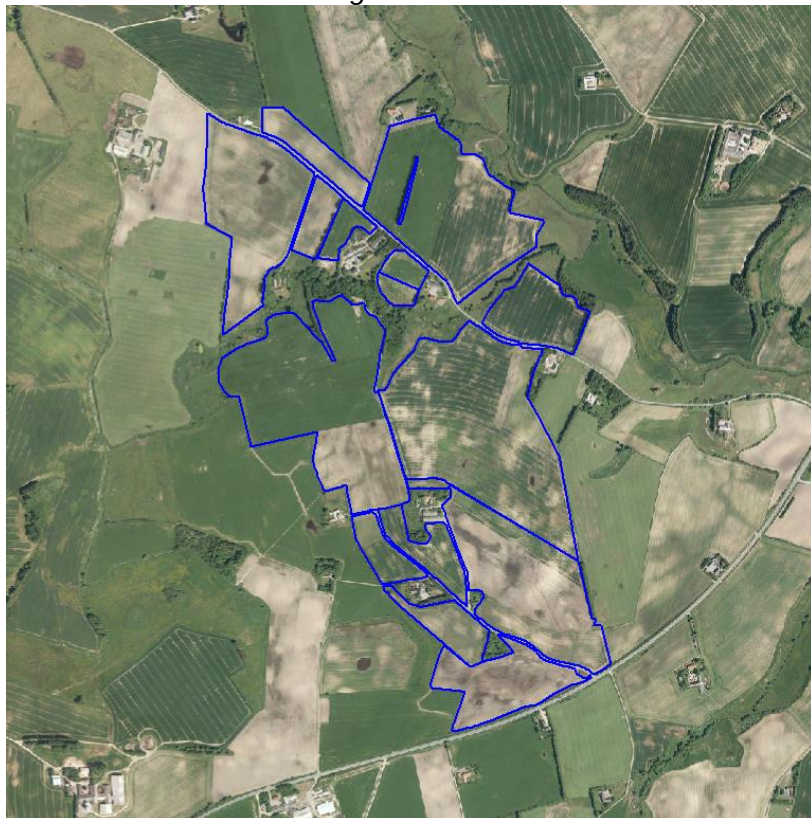
Direkte telefon.: 9845 6272

Mail: anmh@frederikshavn.dk

Arealerne i Frederikshavn Kommune omfatter 87,8 ha udbringningsareal hørende til de to ejendomme Brønderslevvej 286, 9750 Østervrå og Koldbromøllevvej 21, 9750 Østervrå. Begge ejendomme ejes af Finn Møllergaard Sørensen, CVR: 69725511.

Frederikshavn Kommune har vurderet, at arealerne kan indgå som udbringningsarealer i det pågældende projekt uden supplerende vilkår i forhold til arealernes anvendelse til udbringning af husdyrgødning.

De vurderede arealer fremgår af nedenstående kortudsnit

Uddybende vurdering

Påvirkninger af søer og vandløb

Enkelte arealer skrånede mod vandløb. Det vurderes, at der med lovgivningens generelle regler om bræmmer samt om udbringning af husdyrgødning på skrånende arealer (husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30) ikke er forøget risiko for overfladeafstrømning til vandløbet.

Kvælstof og fosfor til fjord & hav

Udbringningsarealerne ligger ikke i oplande, der afvander til kvælstofsårbare Natura 2000-områder der er udlagt som nitratklasser 1, 2 eller 3. Ligeledes er der ingen af arealerne, der ligger i opland til Natura 2000-områder der er overbelastet med fosfor (fosforklasse I, II eller III) i henhold til Danmarks arealinformation. Der er derfor som udgangspunkt ikke restriktioner i forhold til udbringning af kvælstof og fosfor med husdyrgødning på arealerne.

Alle de vurderede arealer ligger i opland til Voer Å. Voer Å har udløb i Natura 2000-område nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord). Arealerne i Hjørring Kommune ligger i samme opland. Den samlede vurdering i forhold til overfladevand kan dermed laves af Hjørring Kommune.

Kvælstof til grundvand

Der er ikke overlap mellem bedriftens udbringningsarealer og nitrutfølsomme indvindingsområder. Ligeledes er der ingen udbringningsarealer i indvindingsopland til vandværker.

Natur – herunder § 3, Natura-2000 og bilag-IV arter

Ejendommens udbringningsarealer ligger i områder, der er udpeget som hhv. jordbrugsområde og naturområde. Udbringningsarealerne ligger ikke indenfor en økologisk forbindelse. Der er ingen arealer indenfor fredninger.

En række af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op ad beskyttede naturarealer. Frederikshavn Kommune har vurderet, at en fortsættelse af den hidtidige drift på de omkringliggende udbringningsarealer ikke vil medføre tilstandsændring af naturarealerne. Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med det ansøgte projekt.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 217, Nymølle bæk og Nejsum hede. Natura 2000 området ligger omkring 2,5 km syd for det nærmeste udbringningsareal. Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke vil være til ugunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på udbringningsarealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra DMU samt øvrigt kendskab til området vurderes umiddelbart, at det kunne være: Spidssnudet Frø, Markfirben, Løgfrø, Odder, Dværgflagermus, Skimmelflagermus, Langøret Flagermus, Vandflagermus.

Det ansøgte projekt vurderes at have en neutral effekt på levesteder, yngle- og rasteområder for de nævnte arter. Dette tilskrives, at projektet vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

Kommunens samlede vurdering i forhold til natur

Kommunen vurderer, på grundlag af ovenstående, at anvendelse af arealerne som udbringningsarealer ikke vil føre til en tilstandsændring på naturarealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Anvendelsen af arealerne vil heller ikke have en negativ effekt på områdets funktion som økologisk forbindelse eller på bilag IV-arter. Arealanvendelsen vurderes desuden at

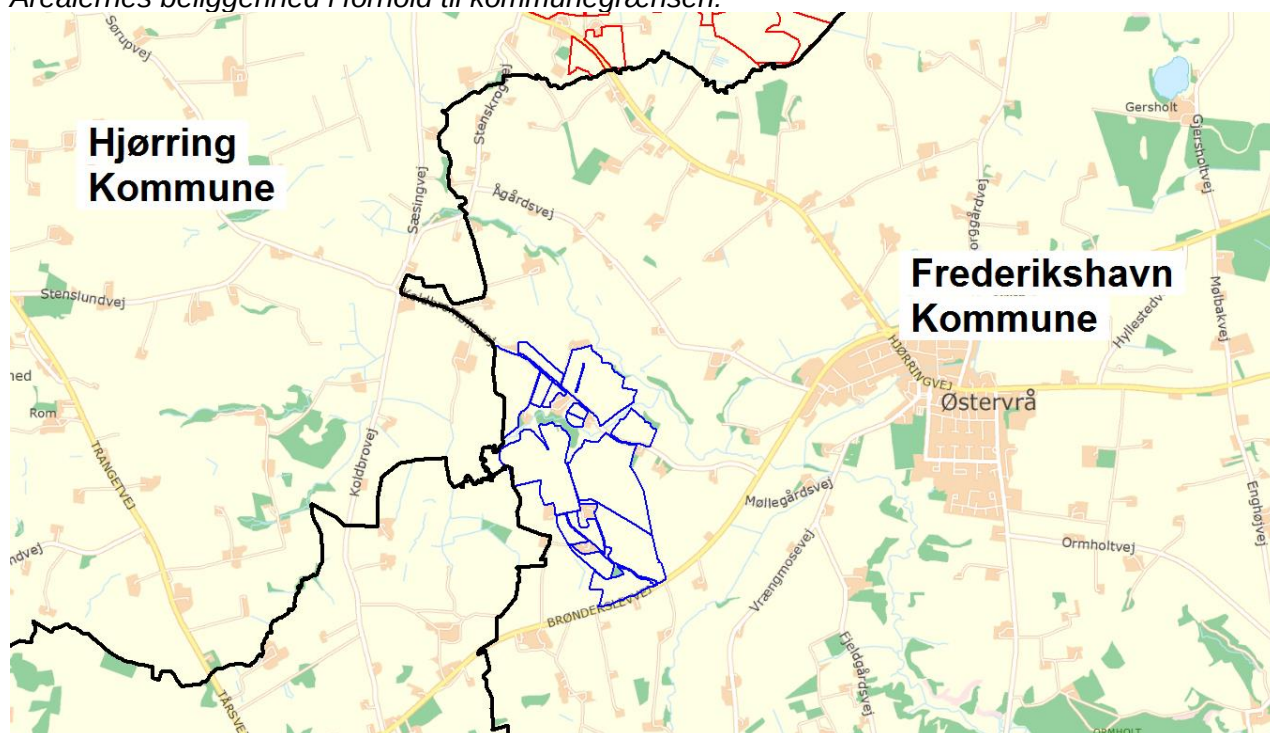
have en neutral effekt på de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for det nærmeste Natura 2000-område.

Hvis du har spørgsmål/bemærkninger er du velkommen til at kontakte undertegnede på telefon 9845 6272 eller mail anmh@frederikshavn.dk

Med venlig hilsen

Anne Marie Henriksen
Center for Teknik og Miljø

Arealernes beliggenhed i forhold til kommunegrænsen:

Bilag 5. Oversigt over vilkår for ejendommen

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*) - *dette tillæg*
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*) - *MGK 01.11.2011*
- Anlæggets beliggenhed i forhold til skel (*vilkår 2.2.1.*) - *dette tillæg*
- Matrikulær flytning af skel (*vilkår 2.1.1.*) - *MGK 01.11.2011*
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1.*) - *dette tillæg*
- Placering af markstak med ensilage (*vilkår 3.3.1. og 3.3.2.*) - *MGK 01.11.2011*
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 4.1.1.*) - *dette tillæg*
- Fast overdækning af gyllebeholder (*vilkår 4.1.2.*) - *dette tillæg*
- Aftale med biogasanlæg (*vilkår 4.1.3.*) - *dette tillæg*
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.1.1. og 4.1.2.*) - *MGK 01.11.2011*
- Anvendelse af gyllevogn med påmonteret pumpe (*vilkår 5.2.3.*) - *MGK 01.11.2011*
- Placering af markstak med komposteret dybstrøelse (*vilkår 5.3.1. og 5.3.2.*) - *MGK 01.11.2011*
- Nedfældning af husdyrgødning ved Rattisodde Bæk (*vilkår 7.3.1.*) - *MGK 01.11.2011*
- Nedmuldning af fast gødning omkring mark 11-0 (*vilkår 7.4.1.*) - *MGK 01.11.2011*
- Nedfældning af flydende gødning på mark 11-0 (*vilkår 7.4.2.*) - *MGK 01.11.2011*
- Yderligere efterafgrøder i sædskiftet (*vilkår 7.5.1.*) - *MGK 01.11.2011*
- Støj (*vilkår 5.2.1.*) - *dette tillæg*
- Vejadgang (*vilkår 5.3.1.*) - *dette tillæg*